



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK**

**JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Hynka Zoubka a soudkyň JUDr. Veroniky Křest'ánové, Dr., a JUDr. Heleny Karetové ve věci žalobce: **Ing. Miroslav V.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zastoupeného Mgr. Ivo Šotkem, advokátem se sídlem v Olomouci, Ostružnická 6, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, **o ochranu osobnosti a nemajetkovou újmu**, k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. 8. 2016, č. j. 19 C 101/2010-343,

**t a k t o :**

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku ve věci samé pod bodem I. **mění** jen tak, že výše úroků z prodlení z částky 20 000 Kč činí 7,75 % ročně za dobu od 16. 9. 2010 do zaplacení, jinak **se potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku ve věci samé pod bodem II. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku dalších 61 160 Kč s úrokem z prodlení z částky 25 720 Kč ve výši 7,75 % ročně za dobu od 16. 9. 2010 do zaplacení, jinak **se potvrzuje**.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů ve výši 120 721,70 Kč, a to ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Iva Šotka.

### O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodl, že je žalovaná povinna zaplatit žalobci částku 20 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně za dobu od 16. 9. 2010 do 6. 9. 2011 a od 7. 9. 2011 do zaplacení s ročním úrokem ve výši, která v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení odpovídá v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace ČNB vyhlášené ve věstníku ČNB a platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok pod bodem I. napadeného rozsudku).

Proti tomu soud prvního stupně zamítl žalobu v části, v níž žalobce požadoval, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku 280 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky za dobu od 16. 9. 2010 do zaplacení (výrok pod bodem II. napadeného rozsudku).

Konečně soud prvního stupně rozhodl o nákladech řízení tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 108 379,70 Kč k rukám zástupce žalobce ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok pod bodem III. napadeného rozsudku).

Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě podané dne 6. 4. 2010, kterou se žalobce na žalované domáhal zaplacení částky celkem 1 715 701 Kč s úrokem z prodlení z této částky v zákonné výši za dobu od 16. 9. 2010 do zaplacení. Konkrétně se žalobce domáhal jednak náhrady majetkové škody, a to skutečné škody ve výši 215.701,- Kč, vzniklé mu vynaložením nákladů na obhajobu v trestním řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 29 T 5/2005 (dále také jen „trestní řízení“), a ušlého zisku ve výši 1.000.000,- Kč v důsledku vedení trestního řízení, jednak náhrady nemajetkové újmy ve výši 300.000,- Kč způsobené zásahem do žalobcových osobnostních práv v důsledku vedení řízení, jakož i zadostiučinění ve výši 200.000,- Kč za nemajetkovou újmu způsobenou mu nepřiměřenou délkou trestního řízení; ze všech uvedených částek žalobce požadoval též uvedené příslušenství ve formě úroku z prodlení.

Ohledně posuzovaného trestního řízení bylo v řízení prokázáno (a mezi účastníky je nesporné), že již dne 30. 7. 1999 bylo podáno trestní oznámení, usnesením ze dne 11. 11. 2003 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání podle § 160 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, (dále jen „tr. zák.“) a po ukončeném vyšetřování byla dne 8. 8. 2005 podána obžaloba u Krajského soudu v Ostravě, vedená pod zmiňovanou sp. zn. 29 T 5/2005. Rozsudkem ze dne 30. 6. 2008, č. j. 29 T 5/2005-2325, byl žalobce Krajským soudem v Ostravě podle § 226 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, (dále jen „tr. řád.“), zproštěn obžaloby, která jej vinila ze spáchání trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák. spáchaného ve formě spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., z důvodu, že v obžalobě označené skutky nejsou trestnými činy. Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací rozsudkem ze dne 30. 6. 2009 zamítl odvolání státního zástupce a ponechal rozsudek ve zprošťující části nezměněn.

V původním řízení před soudem prvního stupně byla žaloba vzata zpět ohledně skutečné škody (nákladů na obhajobu v trestním řízení) co do částky 149 195 Kč

s příslušenstvím, neboť v této části žalovaná žalobci mimosoudně plnila, a co do částky 3 047 Kč s příslušenstvím v důsledku chyby žalobce ve výpočtu dlužné částky a řízení bylo v odpovídajícím rozsahu pravomocně zastaveno.

Soud prvního stupně rozhodl svým v pořadí prvním rozsudkem dne 6. 9. 2011, č. j. 19 C 101/2010-152, proti němuž bylo podáno odvolání, o němž bylo rozhodnuto Městským soudem v Praze jako soudem odvolacím rozsudkem ze dne 22. 3. 2012, č. j. 22 Co 58/2012-198. Proti tomuto v pořadí prvému rozsudku odvolacího soudu pak bylo podáno dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud jako soud dovolací rozsudkem 26. 11. 2013, č. j. 30 Cdo 3870/2012-220.

Na základě uvedených rozsudků byla žalobci pravomocně přiznána částka 93 480 Kč s příslušenstvím, která představuje zadostiučinění žalobce za nemajetkovou újmu způsobenou mu nepřiměřenou délkou trestního řízení. Dále dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou nižších stupňů ohledně částky 300 000 Kč s příslušenstvím představující náhradu nemajetkové újmy vzniklé zásahem do osobnostních práv žalobce. Ohledně všech ostatních nároků žalobce pak byla žaloba pravomocně zamítnuta (a dovolání žalobce odmítnuto).

V dalším řízení před soudem prvního stupně tak zůstala předmětem řízení již pouze uváděná částka 300 000 Kč s příslušenstvím představující náhradu osobnostní újmy, kterou měl žalobce utrpět „snížením důstojnosti a vážnosti ve společnosti a poškozením dobrého jména“ v důsledku trestního řízení.

Nejvyšší soud ve svém zrušovacím rozhodnutí s odkazem na svou ustálenou judikaturu vysvětlil, že „v případě nezákonných rozhodnutí lze odpovědnost státu za újmu jimi způsobenou posoudit podle zákona č. 82/1998 Sb., ve znění zákona č. 160/2006 Sb., pouze tehdy, došlo-li k vydání rozhodnutí za účinnosti zákona č. 160/2006 Sb., tj. počínaje 27. 4. 2006, popřípadě tehdy, byla-li sice tato rozhodnutí vydána před účinností zákona č. 160/2006 Sb., ale újma jimi byla způsobená až v době po jeho účinnosti.“

Tento závěr se uplatní i v projednávaném případě, kdy rozhodnutí o zahájení trestního stíhání bylo vydáno dne 11. 11. 2003 a působilo újmu v nemajetkové sféře žalobce až do pravomocného zproštění žalobce obžaloby, tj. do 30. 6. 2009. Ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., ve znění zákona č. 160/2006 Sb., tak ovšem nedopadají na nemajetkovou újmu způsobenou žalobci trestním stíháním v období od právní moci nezákonného rozhodnutí (tj. od 11. 11. 2003) do nabytí účinnosti zákona č. 160/2006 Sb. (tj. do 27. 4. 2006), nýbrž až na nemajetkovou újmu vzniklou v době od 28. 4. 2006 do 30. 6. 2009. S ohledem na relevantní judikaturu Ústavního soudu však je možno odškodnit vzniklou újmu žalobce za dobu předcházející (od 11. 11. 2003 do 27. 4. 2006) cestou právní úpravy ochrany osobnosti.

Nejvyšší soud dále dovodil, že s ohledem na rozváděné právní úvahy trpěla podaná žaloba neurčitostí, neboť je na žalobci, aby v žalobních tvrzeních a petitu rozlišil, jakou částku požaduje coby odškodnění újmy vzniklé do 27. 4. 2006 a vzniklé od 28. 4. 2006. Toto rozlišení je nutné, neboť podle § 9 odst. 2 písm. a) o. s. ř., ve znění účinném ke dni podání žaloby, ve věcech ochrany osobnosti rozhodují krajské soudy jako soudy prvního stupně. Po tomto rozlišení (opravě žaloby) pak je nutno část nároku žalobce představující odškodnění z titulu ochrany osobnosti žalobce (újmy vzniklé do 27. 4. 2006) vyloučit k samostatnému projednání a postupovat podle § 104a odst. 2 o. s. ř., tedy předložit nadřízenému vrchnímu soudu věc k rozhodnutí o věcné příslušnosti.

Nejvyšší soud dále vyslovil závazný právní názor, že věcně příslušný soud rozhodující o nároku žalobce v rámci řízení o ochranu osobnosti je povinen při svém rozhodování přihlídnout k tomu, že je „daným postupem suplována absence zákonné úpravy odškodnění nemajetkové újmy, za kterou odpovídá stát, jež by v případě, pokud by nárok spadl do časové působnosti zákona č. 82/1998 Sb., ve znění zákona č. 160/2006 Sb., byl posuzován podle § 31a odst. 2 tohoto zákona“.

Pro další právní posouzení žalobcova nároku pak Nejvyšší soud odkázal na svůj rozsudek ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. V něm byl přijat a odůvodněn závěr, podle něhož zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. Soudy při stanovení formy i výše zadostiučinění vycházejí především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecnou sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Soudy nižších soudů byly dále Nejvyšším soudem odkázány na jeho rozsudek ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011, podle něž k tíži státu, jako okolnosti, za kterých ke vzniku újmy došlo ve smyslu § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., lze přičíst excesivní způsob jednání orgánů činných v trestním řízení, jež mohou mít za následek větší úkor později obžaloby zproštěné osoby. V této souvislosti nelze opomenout případné mediální vyjadřování orgánů činných v trestním řízení, kteréžto způsobem umocňujícím újmu obžalovaného komentují jeho domnělou trestnou činnost, a to i způsobem, který výslovně i nepřímou vede k porušení presumpce nevin. Je-li však medializace případu prostým důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení a obecných veřejných poměrů případu, nelze přičítat státu k tíži, že princip presumpce nevin byl narušen sdělovacími prostředky.

Soud prvního stupně tak po vrácení věci dovolacím soudem k dalšímu řízení vyzval žalobce k opravě žaloby a postupoval v intencích závazného právního názoru. Žalobce svou žalobu opravil v tom směru, že rozčlenil částku 300 000 Kč s příslušenstvím na částku požadovanou coby odškodnění újmy vzniklé do 27. 4. 2006 (150 000 Kč s příslušenstvím) a vzniklé po 27. 4. 2006 (dalších 150 000 Kč s příslušenstvím). Soud prvního stupně po vyloučení uváděné první části řízení k samostatnému projednání věc předložil Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o věcné příslušnosti, nicméně usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 10. 2015, č. j. Ncp 631/2015-66, bylo rozhodnuto, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy. Soud prvního stupně tak obě části řízení opětovně spojil ke společnému projednání a nadále rozhodoval znovu o celé částce 300 000 Kč s příslušenstvím.

V dalším řízení soud prvního stupně doplnil dokazování účastnickým výslechem žalobce a po provedeném a zhodnoceném dokazování věc posoudil podle zákona č. 82/1998 Sb. Vzal v potaz kritéria vyplývající ze závazného právního názoru dovolacího soudu a dospěl k závěru, že je namísto přiznat žalobci peněžité zadostiučinění ve výši 20 000 Kč s příslušenstvím, když výši této částky srovnal s částkami přiznanými v jiných obdobných případech. O nákladech řízení pak rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř. a principu úspěchu žalobce ve věci.

V podrobnostech se tímto na skutkové a právní závěry soudu prvního stupně odkazuje, neboť není účelné je pro účely odvolacího přezkumu opisovat, když s jednotlivými odvolacími námitkami se odvolací soud vypořádává níže.

Proti rozsudku podali včasná a přípustná odvolání oba účastníci řízení.

Žalobce odvoláním napadl zamítavý výrok pod bodem II rozsudku soudu prvního stupně a požadoval zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Zopakoval, v čem spatřuje zásah do svých osobnostních práv, a rozebíral jednotlivá kritéria pro výši odškodnění; interním výpočtem pak došel k částce 292 032 Kč. Poukazoval na judikaturu Nejvyššího i Ústavního soudu a vyjádřil přesvědčení, že nemajetkovou újmu je možno nahradit i za použití § 3079 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“).

Žalovaná odvoláním napadla vyhovující výrok pod bodem I. a výslovně též výrok o nákladech řízení pod bodem III. rozsudku soudu prvního stupně a požadovala změnu napadeného rozsudku tak, že se žaloba zamítá. Měla za to, že žalobci nenáleží peněžité zadostiučinění, neboť míra jeho společenské difamace v důsledku trestního řízení nemůže být tak vysoká jako například u trestných činů vraždy či znásilnění a hrozba uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody byla pro žalobce pouze hypotetická. Žalobce neprokázal příčinnou souvislost mezi trestním řízením a poklesem svých příjmů či nemožností získat odpovídající zaměstnání. Podle žalované mělo být rovněž přihlédnuto k tomu, že skutek kladený za vinu žalobci se stal a ke zproštění žalobce došlo „pouze z důvodu nedostatku zákonem požadovaného zavinění“.

Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a jako částečně důvodné ohledně výše požadovaného zadostiučinění shledal odvolání žalobce.

Při právním posouzení je možno bez dalšího vyjít z prokazaného skutkového stavu ohledně průběhu trestního řízení, tak jak byl opětovně shrnut shora. Odvolací soud rovněž připomíná, že žalobce od počátku řízení požadoval celkovou částku 300 000 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění za způsobenou osobnostní újmu spočívající ve snížení důstojnosti a vážnosti ve společnosti a poškození jeho dobrého jména. Pro úplnost se dodává, že důkazy uplatněné žalobcem až v odvolacím řízení není možno provést, neboť by to bylo v rozporu s principem neúplné apelace (§ 119a, § 205a o. s. ř.). Proti tomu odvolací soud doplnil dokazování listinnými důkazy, jež byly označeny již v řízení před soudem prvního stupně a které soud prvního stupně buď neprovedl, nebo z nich nevyvodil odpovídající skutková zjištění (viz níže).

Odvolací soud v první řadě předesílá, že rozhodnutí vrchního soudu o věcné příslušnosti závazným způsobem stanovilo věcnou příslušnost soudu prvního stupně (§ 11 odst. 1 věta poslední o. s. ř.). Ohledně vlastního právního posouzení nároku žalobce však byl soud prvního stupně nadále vázán závazným právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v jeho kasačním rozhodnutí.

Žalobní nárok ve výši 150 000 Kč s příslušenstvím za osobnostní újmu způsobenou žalobci trestním řízením do 27. 4. 2006 tak musí být právně posouzen podle tehdy účinných obecných ustanovení o právu na ochranu osobnosti fyzických osob (§§ 11-16 zákona

č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „obč. zák.“), kdežto žalobní nárok ve výši (dalších) 150 000 Kč s příslušenstvím za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci trestním řízením po 27. 4. 2006 je třeba právně posoudit podle zákona č. 82/1998 Sb., zejména § 31a odst. 1, 2 tohoto zákona. O tom, že se v režimu tohoto zákona konkrétně jedná o odpovědnost státu za nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání žalobce, jinak není právních pochyb. Není rovněž pochyb o tom, že při rozhodování o nároku žalobce podle obecných ustanovení o ochraně osobnosti je nutno přihlídnout k tomu, že je tím suplována absence zákonné úpravy odškodnění nemajetkové újmy, za kterou odpovídá stát, podle (tehdy neexistující) zvláštní právní úpravy. Při rozhodování tak je nutno zvážit zejména závažnost vzniklé újmy a okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

S ohledem na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu a jeho závazný právní názor vyslovený pro účely tohoto konkrétního soudního řízení se tak odvolací soud znovu zabýval i kritérii povahy trestní věci, délky trestního stíhání a dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce.

Ohledně povahy trestní věci odvolací soud nesdílí přesvědčení žalované, že míra společenské difamace žalobce nemůže být vysoká s ohledem na to, že byl obžalován „toliko“ z hospodářského trestného činu, konkrétně zneužívání informací v obchodním styku ve spolupachatelství. Povahu trestní věci jistě nutno zkoumat i ve vztahu ke konkrétnímu poškozenému, kterým je v daném případě dlouholetý úspěšný podnikatel (xxx xxx). O širším společenském dopadu trestního řízení svědčí i předložené novinové články v deníku xxx xxx.

Rovněž je třeba odmítnout hodnocení žalované, že hrozba trestu odnětí svobody byla pro žalobce toliko hypotetická, když v řízení bylo prokázáno, že ještě v rámci své závěrečné řeči státní zástupce požadoval pro žalobce 7letý nepodmíněný trest odnětí svobody. Míra kriminalizace žalobce v očích široké veřejnosti tak rozhodně nebyla nízká a již z toho důvodu nemůže postačovat forma zadostiučinění za nemajetkovou újmu konstatováním porušení práva a je nutno přistoupit k peněžité kompenzaci.

K tomu dále přistupuje délka trestního řízení. Tu je nutno posuzovat od usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce (11. 11. 2003) do pravomocného rozhodnutí odvolacího soudu o zproštění obžaloby (30. 6. 2009), tedy nikoli již od podání trestního oznámení (30. 7. 1999), jak se domníval žalobce. I tak se ale jedná o značně dlouhé časové období 5 let a 7 měsíců, po které byl žalobce vystaven dopadům trestního řízení do své osobnostní sféry a kdy musel čelit nedůvodnému trestnímu obvinění.

Ohledně konkrétních dopadů trestního řízení pak žalobce svá tvrzení v průběhu řízení vícekrát opakoval a rozváděl (viz např. podání ze dne 7. 4. 2011, č. l. 85-88, nebo ze dne 2. 6. 2014, č. l. 231-234). Co se týče poškození důstojnosti, vážnosti, společenského postavení a dobrého jména žalobce, postačuje zopakovat závěr, že trestní řízení poškodilo obraz a pověst žalobce ve společnosti, který byl před trestním řízením xxx známým a xxx podnikatelem. Žalobce však prokázal i to, že minimálně v jednom případě bylo výlučným důvodem k jeho nepřijetí do pracovního poměru na pozici obchodního ředitele (společnosti xxx) probíhající trestní řízení, když jinak byl žalobce ve výběrovém řízení nejlepším uchazečem, avšak společnost žalobce odmítla z důvodu, že vytuneloval a přivedl k bankrotu své „firmy“.

V tomto ohledu je nutno k tíži státu přičíst i další okolnost. Odvolací soud doplnil dokazování *článkem z xxx ze dne xxx* s názvem „xxx xxx xxx“, který je stále (respektive ke

dni 6. 5. 2015 byl) dostupný na internetových stránkách. V tomto článku se předseda senátu Krajského soudu v Ostravě, který trestní věc žalobce projednával, vyjadřuje k tehdy stále pravomocně neskončenému trestnímu řízení a je v článku mj. uvedena citace jeho výroku: „xxx xxx xxx“, kterým uvedený soudce komentuje skutečnost, že se nenašlo dost důkazů o tom, že by žalobce (a spoluobžalovaní) věděli v době uzavření úvěrové smlouvy o nemožnosti společnosti Emgrup splácet dluh.

Uvedené prohlášení soudce doby představitele státní moci pro periodikum, které je v podnikatelské praxi sledováno, nepovažuje odvolací soud za vhodné. Může totiž být interpretováno i tak, že není-li možno žalobce postihnout prostředky trestního práva, je třeba nad ním alespoň učinit morální odsudek. Takové jednání přičitatelné státu samozřejmě osobnostní újmu žalobce jen prohlubuje. Nebylo-li by totiž dlouhotrvajícího a nezákonného trestního stíhání žalobce, neměl by ani věc projednávající soudce příležitost k takovým výrokům na adresu žalobce, které jdou nad rámec soudního rozhodování o vině a trestu.

Zde odvolací soud doplnil vzhledem k odvolacím námitkám žalované dokazování sdělením relevantního obsahu odkazovaných *trestních rozsudků* v daném trestním řízení, a to jak rozsudku soudu prvního stupně, tak rozsudku soudu odvolacího. Z nich plyne, že důvodem pro zproštění žalobce obžaloby bylo, že v obžalobě označený skutek, který byl žalobci kladen za vinu, není trestným činem, a to z důvodu nedostatku požadované formy zavinění. Soud prvního stupně dospěl k závěru (str. 122 rozsudku), že žalobce k uzavření, respektive zajištění úvěrových smluv přistoupil lehkovážně a dovedl, že jde o zavinění nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalostní ve formě nedbalosti nevědomé. Odvolací trestní soud k tomu doplnil (str. 19 rozsudku), že naplnění subjektivní stránky trestného činu (zavinění) je vyloučeno, a to mj. kvůli tomu, že poskytnutý úvěr byl po dobu jednoho roku splácen, ke zhoršení hospodářské situace dlužníka došlo až po poskytnutí úvěru a že možnost vědomého poškození společnosti OLPRAN GROUP jednáním žalobce je obtížně představitelné (k tomu odvolací trestní soud navíc připojil poznámku o tom, zda by vůbec takové jednání bylo společensky nebezpečné).

Jinými slovy, odvolací námitka žalované, že žalobce se jednáním, pro něž byl trestně stíhán, dopustil a k jeho odsouzení „chybělo“ jen požadované zavinění ve formě úmyslu, je zcela nepřijatelná. Postoj žalované v podstatě naznačuje, že si žalobce za svou společenskou difamaci a nálepku „nepoctivého“ podnikatele do značné míry odpovídá („může“) sám a přehlídá uvedené odůvodnění trestních rozsudků. Je totiž zásadní rozdíl mezi úmyslným jednáním, které je postižitelné prostředky trestního práva, a jednáním, které lze označit jako „lehkovážné“ coby jednání vykazující vysokou mírou podnikatelského rizika, které ale kriminalizovat nelze.

Všechny úvahy doposud zmiňované vedou k závěru, že stát odpovídá za nemajetkovou újmu žalobce a že je třeba přistoupit k peněžitému zadostiučinění, přičemž závažnost vzniklé újmy a okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo, jakož i všechna ostatní kritéria, ke kterým je nutno při stanovení výše peněžité kompenzace přihlídnout, odůvodňují přiznání vyšší částky zadostiučinění než 20 000 Kč.

Na tomto místě je ovšem třeba rovněž zdůraznit, že se odškodňuje toliko osobnostní újma žalobce, neboť zadostiučinění za nepřiměřenou délku trestního řízení se již žalobci dostalo a jeho žalobní požadavek na náhradu ušlého zisku je již pravomocně zamítnut. V tomto ohledu není možno vycházet z interního výpočtu žalobce, který kopíruje postup podle § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. a který lze použít právě pouze pro zadostiučinění za

nepřiměřenou délku řízení. Není správný ani odkaz žalobce na současné znění § 3079 odst. 2 o. z., neboť zákon č. 82/1998 Sb. jako *lex specialis* výlučně a komplexně upravuje případy odpovědnosti státu za škodu (a nemajetkovou újmu) způsobenou při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. (srovnej důvody rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. 30 Cdo 4286/2013, publikovaného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 35/2015).

Odvolací soud dovozuje, že dopady do osobnostní sféry žalobce byly způsobovány po celou dobu trestního řízení, a proto odpovídá rozumnému uspořádání, aby výše zadostiučinění reflektovala délku trestního řízení. Za přiměřenou pak považuje odvolací soud s ohledem na konkrétní okolnosti případu částku 1 200 Kč za měsíc trestního řízení (tedy 14 400 Kč za rok trestního řízení). Za dobu od 11. 11. 2003 do 27. 4. 2006 (nárok z ochrany osobnosti žalobce) se tak jedná o částku 35 440 Kč (19 dnů za listopad 2003: 760 Kč, 28 měsíců za prosinec 2003 až březen 2006 : 33 600 Kč a 27 dnů za duben 2006: 1 080 Kč). Za dobu od 28. 4. 2006 do 30. 6. 2009 (přiměřené zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.) se pak jedná celkem o částku 45 720 Kč (3 dny za duben 2006: 120 Kč, 38 měsíců za květen 2006 až červen 2009: 45 600 Kč).

Odvolací soud dále přihlédl k tomu, že k peněžitému zadostiučinění ve výši 35 440 Kč podle § 13 odst. 1 obč. zák. nenáleží úrok z prodlení (viz rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 4. 2000, sp. zn. 23 C 113/99, in: Doležilek, J.: Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti, ASPI, a. s., Praha 2008, str. 88; Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. Komentář. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2009, str. 201; Knap, K. a kol., Ochrana osobnosti podle občanského práva, Linde Praha, a. s., 2004, str. 196 a 197), kdežto u zadostiučinění ve výši 45 720 Kč v režimu § 31a zákona č. 82/1998 Sb. možno požadovaný úrok z prodlení přiznat (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2893/2010). Výše úroku z prodlení s ohledem na dobu, odkdy je požadován, pak činí konstantně 7,75 % ročně (§ 1 vyhl. č. 142/1994 Sb., ve znění účinném od 1. 7. 2010).

Na základě všeho výše uvedeného proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. potvrdil v té části, v níž je ve výrocích věcně správný, a v ostatním jej změnil podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Potvrzen je tedy rozsudek soudu prvního stupně ohledně vyhovujícího výroku o částce 20 000 Kč (část přiměřeného zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.), avšak změněn ohledně výše příslušenství této částky. Dále pak byl změněn zamítavý výrok soudu prvního stupně tak, že žalobci bylo přiznáno dalších 35 440 Kč bez příslušenství (nárok z ochrany osobnosti) a 25 720 Kč s příslušenstvím (zbývající část přiměřeného zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.), jinak byl tento zamítavý výrok [tedy ohledně 114 560 Kč s příslušenstvím (nárok z ochrany osobnosti) a 104 280 Kč s příslušenstvím (přiměřené zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.)] potvrzen.

O nákladech řízení před soudy všech stupňů bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, 2, § 142 odst. 3 o. s. ř. Žalobce nebyl většinou úspěšný s nároky na náhradu majetkové škody, proti tomu měl úspěch alespoň částečný ohledně řízení o náhradu újmy nemajetkové, přičemž výše plnění závisela na úvaze soudu. V této části má tak právo na plnou náhradu nákladů řízení, přičemž odměna za úkon právní služby činí 3 100 Kč (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013).

Ke správné výši doposud vzniklých a nahrazovaných nákladů řízení žalobce vyčíslené částkou 108 379,70 Kč již soudem prvního stupně (viz výpočet str. 11 napadeného rozsudku)



tak nutno připočítat za odvolací řízení částku 12 342 Kč (odměna za tři úkony právní služby podle § 7 bod 5. adv. tarifu, paušální náhrada po 300 Kč podle § 13 odst. 3 adv. tarifu, náhrada za daň z přidané hodnoty podle § 137 odst. 3 o. s. ř.), celkem 120 721,70 Kč.

Lhůta k plnění byla s ohledem na specifika platebních možností žalované podle § 160 odst. 1 o. s. ř. prodloužena na 15 dnů od právní moci rozsudku, místo plnění je určeno podle § 149 odst. 1 o. s. ř.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **je možno** podat dovolání, avšak pouze ohledně částek zamítnutých potvrzujícím výrokem pod bodem II tohoto rozsudku ve výši 114 560 Kč s příslušenstvím (nárok z ochrany osobnosti) a 104 280 Kč s příslušenstvím (přiměřené zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.) a ohledně výroku o náhradě nákladů řízení.

Dovolání se podává ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Proti tomuto rozsudku **není** podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. dovolání přípustné ohledně částek přiznaných výrokem pod bodem I a měnicím výrokem pod bodem II rozsudku ve výši 20 000 Kč s příslušenstvím, 25 720 Kč s příslušenstvím (přiměřené zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb.) a 35 440 Kč (nárok vyplývající z ochrany osobnosti).

V Praze dne 23. března 2017

**Mgr. Hynek Zoubek v.r.**  
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:  
Zuzana Turoňová